

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnštvo:

Ljubljana, Gradišče št. 7, levo. Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.

Posamezna številka velja 1 K.

Naročnina: Mesečno 4 K, četrletno 12 K, polletno

21 K in celoletno 48 K. — Inserati po dogovoru.

Italijanska grozodejstva nad Slovenci v Trstu.

Narodni dom pogorel. — Slovenska podjetja in hiše demolirane. — Naš konzulat razdejan. — Žrtve.

V torek je uprizorila italijanska fakinaža v Trstu kot odgovor na splitske dogodke protislovensko demonstracijo. Tolpa zbesnelih demonstrantov, oboroženih s puškami, sekirami, kladivi itd. je pridrla pred Narodni dom, razbila okna, uničila v notranjosti prav vse, potem polila stavbo s petrolejem in zažgala. Veličastna stavba je začela goreti cela naenkrat. Podivjana družba ni pustila ognjegascem gasiti. Od Narodnega doma je divjala tolpa, med katero se je nahajal seveda tudi nežni spol „plemenitega“ italijanskega naroda, po mestu. Demolirali so prostore podružnic Ljubljanske kreditne banke in in Jadranske banke, advokatske pisarne dr. Otokarja Rybaja, dr. Josipa Wilfana in dr. Konrada Voduška, — uradne prostore Hrvatske štedionice in Splošne hranilnice, nadalje tiskarno Edinost, kavarno Comercio, gostilno Lenček, pisarno srbske pravoslavne cerkvene občine, knjigarno Štoka, specijalno tvrdko Balkan, tvrdko Franc & Kranz in druge slovanske trgovine in obrate. Vdrl so tudi v stanovanje in

urad jugoslovanske delegacije, razbili pohištvo in arhive ter zmetali vse na cesto. Divjaki, ki so se obnašali kot stekli psi, so strgali med divjimi kiki spominjajočimi na bojne vzklike Čulakrov, našo državno zastavo. Potem so jo razcefrali in takšno nosili v triumfu naokrog. Karabinerji in vojaštvo ni nastopilo nikjer, da bi branilo imetje in osebo varnost. — Narodni dom, ki je gorel še drugi dan ob 3. zjutraj je popolnoma zgorel. Mnogo tisoč Slovencev-gledalcev je gledalo mirno strašen požar, ker si ni upalo črhnuti niti besedice, boječ se podivjanih tolpa. Muogi so imeli v očeh solze... V gorečem prostoru bi bila kmalu zgorela tudi moški in ženska. Skočila sta iz tretjega nadstropja na ulico ter se težko poškodovala. Moški je ranam podlegel. — Več oseb, ki so jih imeli Italijani za Slovence, je bilo napadenih. Od strelav, ročnih granat in bodal je bilo ranjenih kakšnih 30 oseb. Kolikor je dozdaj znano, sta bili samo dve osebi mrtvi. — Lepo kulturo so pokazali naši sosedi!

Vsem onim, ki hočejo vojno.

Podivjana italijanska sodrga je zagrešila nad Slovenci v Trstu zločin, ki mora izzvati v vsem kulturnem svetu najtežjo obsodbo. Toliko bolj lahko mi, kot neposredni udeleženci, z zaničevanjem in gujevom v srečo obsojamo tržaška vandalstva, ki so se izvršila nad brezpravnimi našimi brati, zaenkrat obsojenimi v suženjstvo italijanskega imperijalizma. Ni čuda, da je naše ljudstvo razburjeno, ko čuje vesti o požganem Narodnem domu, o nedolžnih žrtvah in o uničeni slovanski privatni lastnini. Nehote se stisnejo ustnice, nehote izgovore kletev in nehote se dvignejo roke po maščevanju. To je takrat, ko je človek ravnokar ogledal požgani dom in truplo ubitega brata.

Kaj sedaj?

Po cestah se vate množice in temperamentni govorniki jih z velikimi gestami pozivljajo pod orožje in na vojno. Razumljive manifestacije po jugoslovanskih centrih so končane in vsakdo ima na svojem mirnem domu priliko razmišljati o navdušenju in še več o resnici.

Jugoslovanska država ni konsolidirana. Mlada država ni politično še manj pa gospodarsko utrjena in se komaj izvija iz svojih začetnih težav. Globoke rane svetovne vojne so tako globoko zasekane, da je še danes videti kri in solze tisočev nesrečnih in neutolaženih. In sedaj novo vojno!

Ali ne veste, da bi prvi vojni neuspeh lahko upepelil najlepši del Slovenije in v nato sledečih ter že danes predvidenih notranjih političnih in socialnih bojih razbil komaj ustvarjeno državo! Ali hočemo res igrati hazardno igro, da zaigramo svojo bodočnost in ustvarimo še več suženjev in še več neosvojenih zemelj! Nikar nam ne govorite o italijanski revoluciji, ki se že dve leti obeta in je še danes ni! Posebno pa takrat ne bo v Italiji revolucije, ko bo napadena, ko se bo nacionalistični italijanski element združil in šel v boj, nabujkan in razpaljen. Mogoče ravno v Italiji žele vojno, da se rešijo pogina, ki jim grozi v lastnem kapitalističnem in imperijalističnem blatu.

Ne tirajte zato jugoslovanski proletarski narod v nepremišljena dejanja! Ne tirajte ga v pogubo in anarhijo! Ne hujšajte na vojno!

Zločini se bodo sami maščevali. Zmagala bo demokracija, zmagal socializem in rešen bo tudi nedrešen del našega naroda. Dan odrešenja ni daleč! Do tedaj pa delajmo, trezno delajmo, da utrdimo državo! Skrbimo za socialistično prerojenje vsega jugoslovanskega naroda, da bomo godni za veliki dan, ki je pred duri. Vsega tega pa ne bomo dosegli s praznim kričanjem, demagogijo in frazo, ampak samo z resnim socialističnim delom! —aa—

Socijalni demokrati in komunisti.

Ko sem čital poročilo o shodu v Mestnem domu, na katerem so si komunisti in socijalni demokrati drug drugemu brali levite, sem se nehote spomnil na manifestacijski shod o priliki ustanovitve naše stranke. Kaj so takrat „sodruzi“ vse počeli, da bi onemogočili naš shod! Samo sovraštvo proti novi, čisti stranki, ki jo je slovenski proletarijat poklical v življenje, ker obstoječe stranke z nečisto preteklostjo niso mogle zadostiti njegovim potrebam, jih je gnalo v Mestni dom. Strankam meščanskega kova bi ne bili

razbili shoda, ker so bili takrat še zavezniki Jugoslovanske demokratske stranke, hoteli pa so razbiti delavski shod, kakor da bi bili poslani od buržuazije.

Se ni poteklo leto od tega — in kaj doživljamo? Sodruzi se v istem Mestnem domu lasajo med seboj na veliko veselje kapitalistične družbe, ki si vsprko takih dogodkov od dne do dne bolj utrjuje svoje stališče. Kaj pravita k temu Tokan in Mihevc, katerih stranki danes komunisti še vse kaj hujšega očitajo, kakor sta ona dva

očitala komaj ustanovljeni nar. soc. stranki, ki ni imela še nobenega madeža na sebi? Ali sta takrat slutila, da se bo infamna laž, da je NSS štafaža kapitalistov, tako bridko maščevala?

Dejstvo je, da oni shod pomeni nekak začetek „delavskega klanja“. Ker se niso mogli nad nami znositi, so se kmalu za tem začeli sami med seboj prečkati. Takrat so bili proti cepitvi delavskih vrst — to je bilo sredstvo, s katerim so opravičevali svoj zgrešeni nastop — danes imajo že sami oficijelno dve, neoficijelno pa tri stranke. In s kakim blatom se obmetavajo! Bilo je še zmiraj tako, da sta se najbližja, kadar je prišlo med njima do sporov, najhujše sovražila.

Mi se spora v delavskih vrstah nikdar nismo veselili, kakor n. pr. „Večerni list“, dasi bi s ponatiskavanjem raznih cvetk iz spora prav lahko kovali politični kapital. Danes, ko kapitalisti, zavedajoči se delavske desorganizacije napovedujejo boj osemurnememu delavskemu času itd. imamo tem manj povoda veseliti se delavskega razdora, zakaj nam ne gre za stranko, temveč za pošteno delavsko stvar. Stranka nam je le sredstvo v dosego boljših eksistenčnih pogojev delavskega razreda, v dosego nove pravičnejše družbe.

Prepir med delavstvom v tem kritičnem času si ne moremo drugače razlagati kakor z vojno psihozo. Delavski živci so v primeri z živci bogatih slojev v vojni dobi toliko trpeli, da se skoro ni čuditi, ako se politični špekulanti z njimi igrajo kakor na citre. Ali bi ob vsaj trohici preudarka bilo kaj takega mogoče?

Je veliko zlo, da je delavstvo raztepeno v toliko strank in struj, toda najhujše zlo to še ni! Ako že ni mogoče, da proletarijat skupno koraka, naj koraka ločeno — konkurenca v tekmovalstvu more le koristiti — a udariti mora na vsak način skupno. Najhujše zlo je to, pravim, da se sistematično seje sovraštvo stranke proti stranki, struje proti struji. Radi tega smo danes v takim kaosu, da delavec sploh več ne ve, kdo ima prav in komu naj se pridruži. Velikemu številu je vse to že preneumno po-

stalo, zato se sploh nikjer več ne mara udeleževati, kar pomeni škodo za celokupno delavsko gibanje.

Navadno vsaka bolezen traja nekaj časa. Računati moramo s tem, da bo tudi bolezen našega proletarijata dalje časa trajala, še posebno, ako jo bodo lečili takšni zdravniki, kakršni z malimi izjemami danes stoji v sprednjih vrstah. Prejkone pa bo streznil glave kak nepričakovan atentat s strani zveze kapitalistov, ki sedaj umevno samo o tem sanja, da bi vrgla delavstvo kolikor mogoče daleč nazaj in ga pripravila ob doseganje, z velikim trudom priborjene sadove.

Brez krivde na teh razmerah niso soc. dem. apostoli, ki so drugače živeli kakor učili. Marsikaj že pred vojno, posebno pa ob izbruhu in tekom vojne, ni soglašalo s socialističnimi načeli. Tudi v verstvu bi se ne pojavilo toliko sekt, ako bi Kristovi namestniki strogo pazili na to, da se ne pregreše proti naukom svojega velikega učnika. Povdarjam, da ni glavno učiti, temveč veliko važnejše — na kar ljudje polagajo veliko večjo pozornost — tudi tako živeti, da je vse ravnanje in nehanje v skladu s podanimi nauki, oziroma s propagiranimi idejami. Brez žrtve pa kaj takega ne gre. Kdor je idealen in čuti potrebo pomagati najbolj zatiranemu delu naroda, ta bo delal ne glede na osebne koristi. Težko je to in kaj takega zamore le oni, ki je globoko uverjen o plemenitosti ideje, ki jej hoče za vsako ceno pripomoči do zmage. Takih nesebičnih, požrtvovalnih voditeljev je imelo delavstvo premalo, zato ni bilo težko in tudi ne neupravičeno vreči težki dvom v delavske vrste ter jih razkrojiti. Manjkala je pravico ljubnost in poštenost. Ako delavstvo hoče, da se razmere izboljšajo, se mora povrniti k omenjenemu izvoru vsega zla. Iz vodilnih vrst naj požene vse politične špekulante, ter naj jih nadomesti z ljudmi, ki so pripravljeni za idejo trpeti in se žrtvovati.

O dogodkih v naši socialni demokraciji od naše manifestacije v Mestnem domu pa do danes je koristno premišljevali. Danes menda nihče več ne bo trdil, da smo imeli neprav, ker smo šli svojo lastno pot! B.

Stari in novi socializem.

V javnem, torej kolektivističnem podjetju, ti moralni momenti popolnoma izginejo. Delavec in konsument nimata od tega podjetja nikake večje koristi, kot če bi kupovala in delala v zasebnem podjetju. Niti uspehi niti neuspehi javnega podjetja jih osebno in direktno ne zadene — samo da dobe svoje, ostalo jim je deveta briga. (Nazorno se lahko to osvetli tudi recimo pri mejni kontroli. Koliko se dan na dan tihotapi iz države v državo. Ali živa duša — izven zato poklicanih organov — se zato ne briga, niti ne naznani mejni straži sopotnika, ki ga je videl skrivati prepovedano blago pred prihodom na mejo. In če bi to kdo naredil, bi ostali potniki to najbrže smatrali za sramotno ovaduštvo. Ako pa bi — kar je v praksi nemogoče — vsa carina pripadla potnikom dotičnega vlaka, gotovo bi ne smel niti eden potnik pred očmi sopotnika iztihatopiti najmanjšega zavojčka. Tako pa si vsak misli: Zakaj bi pihal, ko me ne peče.) Zato pa mora imeti

vsako javno podjetje ravnokot kot vsako privatno, v svojih tovarnah upeljan sistem priganjačev. Kjer delavec nima osebnega interesa, tam mora ta nedostatek nadomeščati korobač, kar je nad vse jasno pokazal razvoj v Rusiji. V tem se strinja zasebnokapitalistično z kolektivističnim podjetjem. V obeh mora gospodariti trda roka nad delom in nesmisel je, če kolektivisti trdijo, da bode v kolektivističnem podjetju vladala delavna svoboda.

Le v združnem podjetju lahko v vodstvu odločujejo delavci in konsumenti, ker odločajo o svojem; če vodijo podjetje slabo, škodujejo sami sebi. V javnem podjetju pa jim ni mogoče dati vodstva v roke, ker bi tu odločevali o tuji lastnini brez lastnega rizika in popolnoma gotovo je, da bi marsikatero takih podjetij postalo žrtev neodgovornih elementov, ki bi ga ubili s svojo sebičnostjo. S tem zopet podpiram nazor združnega socializma, da brez solastništva ne morejo eksistirati niti resnična socialna svoboda,

niti gospodarska prava.

Politični kolektivisti so mnenja, da je njihov sistem družabno bolj dovršen, kot zadrugi in priznavajo slednjemu vsled tega le pomen prve stopnje k zvišenemu politično kolektivističnemu idealu. Kakor pa spoznamo iz navedenega, je v resnici ravno zadruga gospodarska oblika kulturno in moralno višja, ker pri njej je odvisno vse od gospodarske in moralne zrelosti ljudstva in ljudstvo, bodisi delavci, bodisi konsumenti, imajo v tej obliki mnogo večjo avtonomijo in samoupravo, kot v politično kolektivistični gospodarski obliki. Zadrugi sistem je gospodarsko napreden in demokratičen, kolektivistični sistem pa nazadnjaški in birokratičen.

Politični kolektivizem s svojo centralno birokratično upravo bi vzgajal ljudstvo k gospodarski pasivnosti. Če pa naj bo socializem vrec blagostanja in nove kulture, potem ne sme stvoriti iz naroda otplo maso, skrbečo le za višino svoje mezde, ki danes dremlje po državnih pisarnah, jutri sabotira in revoltira. Ne sme birokratizirati, temveč vesti ljudstvo k podjetnosti in samostojnosti, vzgojevati ljudi, ki se znajo pobrigati sami za sebe.

Ne rečem s tem, da bi Lenin dosegel boljše uspehe, ako bi bil mesto državnega komunizma upeljal v rusko družbo zadrugi sistem. Pojasnil sem že, da ni mogoče ustvariti socialistične družbe čez noč in da ima tudi zadrugi sistem svoj upravni problem. Kjerkoli so v Rusiji delavci vrgli podjetnika na cesto in sami prevzeli njegovo tovarno, povsod so izgubili ravnotežje.

Zadrugi socializem nasprotuje že s svojimi visokimi kulturnimi in moralnimi zahtevami, ki jih stavi na delavce in uslužbence, vsako preku cuško in nasilno uresničenje svojega reda. Popolna blaznost pa je, ustvarjati socialistično družbo za obče gospodarske in družabne zmešnjave, kot je nastala po vojni — ustvarjati jo z razburjenimi, z vsemi možnimi razpoloženji zmešanimi vsled vojne demoraliziranimi masami, stoječimi na tako nizki kulturni stopnji, kot je to slučaj v Rusiji.

Trdim pa poleg tega, da je Leninov sistem nemogoč, vsled svojih notranjih nedostatkov in če bi bil tudi izpeljan za popolnoma zdravih razmer, z najboljšimi metodami in v najciviliziranejši zemlji, ker njegov sistem je naprosto nesmisel.

Smernice novega socializma.

Z dosedanjimi izvajanjmi smo začrtali dva glavna vprašanja gospodarske in socialne družabne izpremembe in socialistične politike: 1. neizogibnost teoretične in praktične vzgoje delavnega ljudstva k gospodarski demokraciji, 2. da more biti njena osnova le gospodarska in lastninska zadruga organizacija in nikakor politično-kolektivistična.

Če smo mnenja, da se nahajamo na pragu socialistične dobe, potem ni dvoma, da se mora glavno delovanje socialističnih strank in vseh pomožnih organizacij proletarske osamosvojitve osredotočiti na vzgojo ljudstva k gospodarski samoupravi. Dolžnost vsakega socialista je, delovati z vsemi sredstvi na to, da se v

najširših, zlasti delavskih krogih razširi narodnogospodarska izobrazba, ki se danes celo od raznih socialističnih strank popolnoma zanemara. Država in občina pa mora podpirati zadrugi gibanje in poskrbeti predvsem zato, da se vzgoji narod po načrtu k gospodarskemu združevanju. Za to imamo v prvi vrsti šole.

Če se lahko mladina poučuje v šolah o naboženstvu in starih jeziki, toliko bolj bi se lahko poučevali predmeti za življenje in napredek tako neizmerno potrebni, kot je to zadruginištvo. Ni razloga, zakaj bi mladina že v zadnjih razredih ljudskih šol ne zvedela nekaj o njegovem pomenu. Na vsak način pa bi se moral pouk tega predmeta obvezno uvesti v zvezi z narodnogospodarskimi osnovami v meščanskih, obrtnih, vseh srednjih in visokih šolah in samoobsebi umevno na učiteljskih. Na univerzah in višjih obrtnih šolah bi se morali za ta predmet nastaviti posebni profesorji.

Tega ne zahteva le korist delavstva in socializma — to je v interesu vsega naroda. Čim uspešnejša bo vzgoja naroda v tej smeri, s tem večjo gotovostjo se izpelje globoka sprememba družabnega življenja našega naroda po normalni cesti, brez nevarnih potresov in katastrof.

Z zadrugi in pospodarsko vzgojo naroda v šolah in praktično vzgojo v zadrugi gibanju se približamo desetkrat hitreje socialistični družbi, kot pa z boljseviščinimi revolucijami.

Z zadrugami se ne vzgaja ljudstvo le k vodstvu gospodarskega življenja, temveč se istočasno ustvarja početje bodočega gospodarskega reda. Pri tem obetajo ljudstvu neprecenljive materialne koristi. Ne tajim, da dosedanje zadrugi gibanje še ni v vseh pogledih dovršeno, posebno ni na višku v socialnem pogledu, niti se ne strinjam z iluzijami onih zadrugnikov, ki mislijo, da se da edino s samopomočjo odstraniti kapitalizem. Ogromni del zašebnega kapitala se ne da premagati z konzumnimi in produkcijskimi zadrugami. Sile teh nikdar ne zadostujejo, da bi s svojo konkurenco razlastili kapitalistične baze, sladkorne tovarne, strojne tovarne i. t. d. Tukaj mora na pomoč še drugo sredstvo in to je demokratizacija kapitalističnih podjetij.

Kaj razumemo pod to demokratizacijo?

Njen nazorni vzgled najdemo pri delavskem zadrugi gibanju. V produkcijski zadrugi, ki v njej delajo člani, v konzumni zadrugi, ki prodaja članom, ne vlada več kapitalist, temveč člani sami odločajo o svojem gospodarstvu, nosijo skupno zgubo in skupno, po osebni zaslugi razdeljujejo med seboj dobiček svojega delovanja. Med njimi ni višjega in nižjega razreda, temveč so med seboj ravnopravni kot občani demokratične republike.

Demokratizacija zavodov pomenja z eno besedo preureditev kapitalističnih podjetij na zadrugi podlagi. Namezdniške delavne razmere se morajo, kot se je to že zgodilo v produkcijskih zadrugah, ogniti solastništvu. Produkcija in vodstvo mora biti v rokah ravnopravnih družabnikov brez dveh razredov: izkoriščevalcev in izkoriščevanih. (Dalje prih.)

Socialno zavarovanje.

I.

Drugi najvažnejši zakon o soc. zavarovanju, ki smo ga prevzeli od razpadle države je zakon o bolniškem zavarovanju od 30. marca 1888. z dodatnimi izpolnili in izpremembami.

Bolniško zavarovanje je eno najstarejših soc. zavarovanj. Prvotno je imelo to zavarovanje značaj samopomoči. Delavci so se združevali v razna podporna društva, ki so svojim članom v slučajni bolezni dajala gotove podpore.

Kdo je zavarovan za slučaj bolezni določa samo zakon. Zakon je edina podlaga za zavarovalno obveznost, ki ni odvisna od volje zavarova-

vanca. Zavarovalna dolžnost je dana v trenutku zakonitega dejanskega stanja.

Kraj zavarovanja obveznih oseb določa zakon v § 1. Po tem paragrafu so zavarovanju podvržene vse osebe, ki so po nezg. zakonu zavarovane za slučaj nezgode. Za slučaj, da se ne zg. zavarovanje raztegne, se avtomatično raztegne tudi bolniško zavarovanje. Poljedelski in gozdno-gospodarski delavci niso podvrženi dolžnosti bolniškega zavarovanja. Zavarovanje teh naj uredi deželni zakon, kar pa se ni nikjer zgodilo. Tako so poljedelski in gozdno-gospodarski delavci še danes brez varstva; edino delodajalec mora zanje skrbeti — 4 tedne.

Dalje so bolniškemu zavarovanju podvrženi vsi delavci in uradniki v rudokopih na pridržane rudnine, v obrti, na katere se nanaša obrtni red, v podjetjih, ki imajo značaj obrti, pri železnih in plovbi na notranjih vodah. Zavarovanje mornarjev je urejeno v zakonu 11. febr. 1913., dež. zak. št. 24.

Velika nejasnost vlada pri vprašanju, katera podjetja imajo značaj obrti (Gewerbmäßige Unternehmung). V glavnem je za tako podjetje smatrati vsako poklicno opravilo, ki teži glavno za dobičkom.

Od zavarovalne dolžnosti so izvzeti, kakor omenjeno, poljedelski in gozdno-gospodarski delavci. Delavci v poljedelskih ali gozdno-gospodarskih postranskih obratih (žganjarne) so po mojem mnenju obligatorično zavarovani za slučaj bolezni. Zakon govori samo o poljedelskih (gozdno-gospodarskih) delavcih, kar se pa gotovo ne more nanašati n. pr. na delavca v žganjarni, kot postranskem obratu veleposestva. Poljedelski in gozdno-gospodarski podjetniki so dolžni za delavce, ki so se ponesrečili v obratih (mlatnici itd.), ki so podvrženi nezg. zavarovanju, skrbeti iz lastnih sredstev, toda najdalj 4 tedne. Po preteku štirih tednov pa imajo v smislu § 6 nezg. zakona pravico na nezgodno rento. Za poljedelske in gozdno-gospodarske delavce je tukaj poskrbljeno samo, za slučaj obratne nezgode. V slučaju bo-

lezni veljajo določila obč. zakona (§ 1156 in 1156 a), po katerem je podjetnik dolžan za bolnika skrbeti (zdravniško pomoč, zdravlila, 14 dni oz. 4 tedne. Na polno plačo ima oboleli delavec pravico 14 dni.)

Fakultativno zavarovanja imenovanih delavcev je v zakonu omogočeno, istotako tudi zavarovanje delavcev v takozvani domači industriji. Javni nameščenci s stalno plačo niso zavarovani.

Okrajno glavarstvo more pod gotovimi pogoji od zavarovalne dolžnosti oprostiti.

Kraj zavarovanja podvrženih oseb je na vsaki način preozek. Pri reformi bolniškega zavarovanja ga bo treba široko raztegniti. Predvsem je neobhodno potrebno, da so zavarovani poljedelski in gozdno-gospodarski delavci, dalje domača obrt, mali kmetje in javni nameščenci do gotove višine letnih prejemkov. V polnem obsegu bo treba izvesti družinsko zavarovanje. Delavec je v težki gospodarski krizi ne samo, ako s a m zbolí, temveč tudi, ako zbolí kak družinski član, ki po svojem opravilu ni sam zavarovan. Vse moderne države novelirajo zakone v tem smislu. Tudi potrebe po zavarovanju javnih, državnih nameščenec je treba izrecno dokazovati. Nemška Avstrija je izdelala zakonski načrt, po katerem so zavarovani vsi aktivni in upokojeni civilni državni uslužbenci z ženo in nepreskrbljenimi otroci.

Dalje prih.

Politične vesti.

Socializem ni brezdomovinstvo.

Glavna karta, ki jo kapitalisti izigravajo proti socialističnemu delavstvu, da bi odvrnili od socializma one sloje, ki dosedaj še niso v socialističnem taboru, je: socializem je brezdomovinstvo, ne pozna ne naroda ne domovine. To plitko filozofijo in naziranje kapitalističnega sveta podpirajo tudi razni omejeni socialistični demagogi in agitatorji, ki na svojih shodih dostikrat ne vedo evangelija željnim masam drugega pripovedovati, kot to, da ščunjejo proti onim državljanom, ki ne stojijo v njihovih vrstah, na ta način, da jih sramote vsled njihovega narodnega prepričanja in vsled njihove domovinske ljubezni. Kolikokrat so se ti praznoglavi širokonostni agitatorji sklicevali v dokaz svojih bornih izvajanj na ruske boljševiške nauke in razmere. Toda pogledimo, kakšna je resnica. Ko je bila Rusija vsled poljskega napada v nevarnosti, je boljševiška Rusija kot en mož vstala in šla v boj za svojo ogroženo domovino. To dejstvo govori za tisoče knjig, govori in jasno dokazuje da socializem ni negacija domovinske ljubezni, kar naj upoštevajo vsi oni sicer pošteni elementi, ki se pa vsled napačnih in neresničnih gesel raznih publikativnih socialističnih agitatorjev ne upajo v tabor socializma.

Naenkrat težko vprašanje.

Zmagovita ofenziva ruskih čet proti Poljakom, ki so v svojem imperijalističnem brepenenju hoteli odtrgati od Rusije cele pokrajine, je postavila meščanski kot tudi socialistični svet za padne Evrope pred vprašanje: kdo zmaga? Ali zmaga boljševiška armada, ali zmaga ruska armada pod vodstvom Brusilova? Pišejo se v raznih socialističnih tistih dolgi članki, v katerih se dokazuje, da zmaga boljševiška armada. Meščansko časopisje le ugiba. Kdo je torej zmagovalec? Resnica je ta, da na fronti zmaga ruske čete, ki so odločene boriti se za socializem, nič manj odločene pa so, boriti se tudi za svoj domovino in za ruski narod. Našim boljševikom, ki ne priznavajo ne naroda, ne domovine, ne narodnosti, to dejstvo ne bo nič kaj pov-

seči in ga bodo skušali zatreti in zveržiti s širokimi in praznimi frazami. Toda ne bodo spravili s sveta resnice, da je socializem popolen le takrat, kadar je prežet ljubezni do naroda in ljubezni do domovine. Boljševiška ruska armada dosedaj ni uživala ugleda, sedaj, ko je nastopila v obrambo domovine, se je pa začel pred njo tresti ves zapadni svet. Sedaj ima ugled!

JUGOSLAVIJA.

+ Komisija za določitev mej. Naša država je določila posebno komisijo, ki naj bi uredila vprašanje meja s sosednimi državami. V komisijo je imenovan general Dušan Štefanović. Komisija bo pričela s svojo delo z določitvijo meja med našo državo in nemško Avstrijo.

+ Tajna pogodba med Jugoslavijo in Čehoslovakska. Italijanske vesti poročajo, da se sklene v kratkem med Jugoslavijo in Čehoslovakska tajna pogodba. Gre za sporazum političnega, vojaškega in gospodarskega značaja.

+ Stanovajska anketa poverjen kor za socialno skrbstvo. Dne 1. avgusta se sestanejo v Beogradu vsi poverjeniki za socialno skrbstvo pri pokrajinskih vladah, da razpravljajo o ureditvi stanovajskega vprašanja.

+ Reki sod na Sušaku. General Cesare Facina je proglasil na Sušaku prekri sod. Italijani se bojijo proti-italijanskih nemirov domačega prebivalstva.

+ Občinske volitve na Hrvaškem. Po dozdaj znanih rezultatih pri občinskih volitvah na Hrvaškem so dobili: demokratska stranka 1244 občinskih odbornikov, zajedničarji 416, klerikali 186, komunisti 360, socialisti 149, radikalci 217, kmetjska stranka 626, samostojna kmetjska 22, Frankovci 92, Nemci in Madžari 22, Čehoslovaki 5, neodvisni 543.

PO SVETU.

+ Dogovori med italijansko in albansko vlado so imeli deseti ta uspeh da se je priznal Albaniji cel albanski teritorij z Valono vred. Italijani morajo izprazniti vse kraje.

+ Izid plebiscita na Pruskem za Poljake neugoden. Po dosedanjih poročilih so pri plebiscitu v zapadni in vzhodni Prusiji dobili Nemci veliko večino. V zapadni Prusiji je bilo dosedaj oddanih za Nemce 59.827 glasov, a za Poljake samo 5.144; na vzhodnem Pruskem so dobili Nemci 110.129, a Poljaki 113 glasov.

+ Rusija in Poljska. Vsled katastrofalnih poljskih porazov na rusko-poljski fronti so začeli Poljaki prositi antanto za pomoč. Anglija je povedala, da ne pošlje pomoči. Kakor pravijo razne vesti, bo prišlo med Poljaki in boljševiki v kratkem do primerja.

+ Grki prodirajo v Mali Aziji. Iz Pariza javljajo, da grške čete z veliko naglico prodirajo v notranjost Male Azije. Čete Kemal paše bežijo in puščajo orožje in municijo. — Druge vesti pa pravijo, da Grkom ne gre tako dobro.

Tedenske vesti.

— Sevnikiški Švabi so postali predrzni in vložili proti zastopniku NSZ in članom NSZ tožbo radi žaljenja časti, ker so v resoluciji žigosali postopanje Winkleja. Kot pomočnika, ki bi jih naj izrezal iz težke situacije so si izbrali

sevniskega advokata dr. Rakuna, kateri je pozval k sebi delavstvo, ga hotel prisiliti, da umakne resolucije s tem, da mu je grozil z zaporom in odpustitvijo od dela, če resolucijo ne prekličje. Gospoda dr. Rakuna bomo podu-

čili na pristojnem mestu, da se delavstvu ne sme groziti z odpustitvijo in kaznijo, ako zastopa svoje interese. Dr. Rakun bi moral vedeti, da Winkle ne more nikogar iz tovarne odsloviti, ker on ni lastnik. Tudi desni roki Winklejevi, gospodu „Oberstleitnautu“ Guzelju bomo njegovo veselje nekoliko omajali. Gospod sekvester pač ne pozna svojih dolžnosti in ne postopa v smislu navodil. Splošno znano je, da se gospod Guzelj zelo zanima za delnice družbe, ki prevzame tovarno kopit. Gospodje, samo tožbe ne umaknite, da bomo imeli priliko pogovoriti se pred sodiščem. Tam bomo povedali in dokazali še vse kaj drugega, kakor smo trdili v resoluciji. Torej na svidenje!

— **Obravna proti dr. Radiću** se vrši že nekaj časa. Obravna bo odkrila marsikatero zakulisno spletko. Radić se je tekom razprave skliceval na svojo poslaniško imuniteto, a sodišče ga je zavrnilo. Priče izpovedujejo obtožilno za Radića. Razprava še ni končana.

— **Regent Aleksander obišče** tudi Sarajevo in druga mesta v Bosni in Hercegovini. Odpotoval bo koncem tega meseca.

— **Krvavi dogodki v Splitu.** Tudi v zasedenem delu Dalmacije so rojstni dan kralja Petra praznovali slovesno, zlasti v Splitu. To je v Splitu navzočno italijansko posadko seveda bodlo v oči. Dva mornarja sta z neke hiše ob obrežju snela jugoslovansko trobojnico in jo zmagoslavno odnesla na bojno ladjo „Puglia“. V trenutku se je zbrala ob obali velika množica ljudstva, ki je priredila po mestu burne demonstracije proti Italijanom. Medtem se je približal obali italijanski motorni čoln s kapitanom Gullijem in več oficirji. Orožniški poveljnik je pozval čoln, naj se vrne, kar pa ta ni hotel storiti, ampak je oddal par strelav, neki mornar pa je vrgel na obrežje celo ročno granato, ki je ubila nekega begunca, štiri osebe pa ranila. To je bilo znamenje za napad. Ogorčeni meščani so se navalili na italijanske častnike, ki so se nahajali na suhem, orožniki pa so otvorili ogenj. V boju sta bila italijanski poveljnik in krmilar težko ranjena in sta umrla, pet italijanskih mornarjev pa je bilo lahko ranjenih.

— **Italijani se pripravljajo.** Italijani pošiljajo na demarkacijsko črto velike množice vojaštva, predvsem artilerije. Pri Logatcu so namestili štiri, pri Rakumu pa dvanajst topov.

— **Albauski vpad.** Četa Albancev, oborožena z italijanskim orožjem, je prestopila jugoslovansko mejo. Naše straže so jih zavrnile.

— **Kongres poštalih nameščencev** se je pričel v ponedeljek v Beogradu. Navzočih je okoli 400 delegatov iz vseh krajev Jugoslavije.

— **Dr. Henrik Friedjung umrl.** Na Dunaju je umrl v 70. letu svoje starosti vsled zaplenjenosti žil zgodovinar dr. Henrik Friedjung.

— **Italija nima kruha za svoje ljudi.** V Italiji narašča nezaposlenost v toliki meri, da se neprestano izseljuje tisoči in tisoči delavcev. Pred kratkim jih je prišlo več transportov v Zedinjene države. Amerikanci so jih zelo veselili, ker jim primanjkuje delavstva in ker je, kakor znano, italijansko delavstvo skromnejše glede plač, nego domačini.

Ptujski odvetniki.

V 27. šteč. „Ptujkega lista“ odgovarja nekdo na naše notice: „Za Ornika prosi“ in „Jugoslovanska tovarna za izdelovanje usnja“. Po tem odgovoru posnemamo, da si domišljujejo gotovi odvetniki, da so oni, in izključno le oni, vzdržali desetletja najhujši boj proti renegatstvu v Ptuj. Kolikor so nam razmere znane, sta bili notici naperjeni le proti onim odvetnikom, ki danes vlačijo krivonosce iz vseh delov Jugoslavije in tujih držav v Ptuj in ki so si pripravili udobna korita na tej lepi slovenski zemlji.

Če že gospoda hoče, da še tudi danes ocenjujemo narodno delo, narodni boj v starih avstrijskih razmerah, nam prav. Nam predbacivati, da smo se klanjali ptujskim in avstrijskim mogot-

— **Sokolski izlet na Muto.** Koroško okrožje Mariborske Sokolske župe priredi dne 18. julija ob 14 uri na vrtu Ciril-Metodove šole na Muti javno telovadbo. Udeležite se zleta! Zdravo!

— **Tragična smrt.** Pri kresnicah so našli te dni v Savi nekega utopljenca s prestreljeno glavo. Prepeljali so ga najprej v mrtvašnico v Moravčah, nato pa v Ljubljano. Spoznali so v njem poročnika Baloha. Vzrok njegovi smrti je še neznan.

— **Anatole France, kuhinja pri Kraljevi Gošji nožici.** Poslovenil Oton Župančič. V Ljubljani 1920. Natisnila in založila Zvezna tiskarna. („Narodna knjižnica“ snopič 19 — 23.) V. 8. 297 strani, broširana 34 K vezana 40 K. Priporočamo nakup knjige.

Ljubljana.

— **Obrtno-nadaljevalna šola** za prihodnje šolsko leto še do danes ni zasigurana. Ne vemo, kje tiči pravi vzrok. Učiteljstvo zahteva za tedensko uro mesečno 50 kron; to je 12 K 50 v od ure, kar za sedanje razmere gotovo ni pretirano. Če drugače ne gre, bi se učiteljstvo gotovo tudi zadovoljilo z zneskom 10 K od ure, samo da dobi obrtni naraščaj prepotrebni šolski poduk. Učiteljstvo je navajeno zastopati služiti. Ravno kar se je javilo, da podučnje v vojaških analfabetskih tečajih brezplačno. Gotovo se bo učiteljstvo z ljubeznijo lotilo poduka zanemarljive obrtniške mladine, ki je že šest let brez vsakega poduka. Zadržek, da se še do danes ni odprlo obrtno-nadaljevalnih šol, je gotovo pri oni meščanski gospodi, ki ima sicer sladak jezik, a nobenega smisla za delavski naraščaj.

— **Prve promocije na ljubljanski univerzi.** 15. t. m. so se vršile na ljubljanski univerzi prve promocije. Promovirali so: gđc. Ana Mayer iz Loža za dr. filozofije, gg. Miroslav Kuhelj in Pavel Suyer iz Ljubljane za doktorje prava.

— **Komando dravske divizijske oblasti** v Ljubljani je prevzel general Dokič.

— **Te dač je krožil nad Ljubljano** zopet italijanski aeroplan in odplul potem v smeri proti Zagrebu. Vedno predrznejši postajajo laški špijoni!

Maribor.

— **Slovenska cerkev v Mariboru** ima nemške napise, kakor „Liebesgaben für Ausschmückung der Kirche“ itd. Ako se hoče imenovati slovenska cerkev, naj se vsaj odstranijo nemški napisi. Časa za to je bilo dovolj, ne stane pa odstranitev napisov tudi ne toliko.

— **Šolski vlak Slov. Bistrica-Maribor in nazaj,** ki je bil prvotno namenjen samo šolarjem, se je spremenil sedaj v reden vlak za vse občinstvo.

Celje.

— **Kitajski napis.** Na neki hiši na Kralja Petra cesti se nabaja znak — menda kitajski. Ker se tisti znak nabaja na prostoru, kjer je bil prej nemški napis, pomeni pač menda to zamenjavo napisov. Znak je črne barve in pomeni v kitajščini najbrže Črn, Černe, Schwarz, Negro ali kaj takega. Ker nismo sigurni, da smo pravo zadeli, bi prosili prizadetega, da nam napis raztolmači.

razne volitve, kjer ste paktirali z raznimi Slavitsebi in Vakseli itd.

Tudi Orniku se ni nikdo klanjal, kakor trdite, nasprotno, pobijalo se ga je po časopisju, v korporacijah, na shodih in v šoli.

Ob prevratu ste pozabili na marsikaj, ker ste izgubili glavo. Prepočasni ste bili, da bi bili prevzeli Vereinshaus šparkaso, Musikverein in drugo. Mestno gledališče ste prevzeli; a že so se šopirili po njem Nemci, ter naznanjali občinstvu, da v jeseni prirede več predstav. Mi Slovenci bomo pa najbrž v prihodnji sezoni le še gostje v gledališču, kakor smo gostje v društvenem domu.

Dve leti že obstoja Jugoslavija, a še vedno imamo nemško Feuerwehr, nemško lovsko društvo.

Nemci in Nemke so žalili državo, nas Slovence, toraj tudi vas: iz vaših vrst so si iskali zagovornike, ko so bili obtoženi zločina žalitve države. Sprejeli ste zagovornišvo, kljub temu, da ste bili žaljeni sami kot pripadniki države. Slučaj hčerke nekega obrtnika.

V Ptuj je pomanjkanje stanovanj. Stanovanjska komisija je odpovedala pripadnikom sosednih držav stanovanja in zopet so bili slovenski odvetniki tisti, ki so za tuje državljane vlagali na vlado rekorze, kojim se je skoro vedno ugodilo. Naši so pa po vagonih in vegetirajo

po luknjah.

Ne zamerimo vam, da imate nemško klijentelo, nikakor, a s to klijentelo ne škodujte nam, ne škodujte narodu! Vsejedno nam je, ali se vas plačuje z zlatom ali se vam nudijo razcapani bankovci. Kšeft je kšeft, če ne teče pa kaplja, ali pa narobe. Pa bo menda teklo, če znaša zaslužek enega dne do 3000 K. Ne potezamo se za odvetniške pisarne, ker jih Ptuj premore že itak preveč.

Pa še eno. V Ptujskem listu se zagovarja kar naravnost jude in posebej Etingerja, šefa Prve Jugoslovanske tam na Bregu. Ni namen teh vrstic, ugotavljati, v koliko so upravičeni g. odvetniki to storiti, vemo samo, da se vlačijo v naše kraje židovski tujedržavni kapital. Odklanja se izključno narodni kapital. Bili smo podlaga tujčevi peti, sedaj bomo pa sužnji židovskega kapitala po vaši krivdi, g. odvetniki.

So v vaših vrstah tudi možje, ki so res delali, desetletja delali, tiho skromno, plodonosno, pretrpeli dokaj krivic in preganjanj, a ti molče in žde pozabljeni v svojih kotih, ker le pravo delo se ponavadi pozabi.

Na osebne žalitve neinformiranih ne odgovarjamo, ker so te le znak pomanjkanja uvaževanja vrednih dokazil.

K sklepu le še to, da ostane zamorec črn in naj se pere še tako!

Strokovni pregled.

Mesarska skupina NSZ Ljubljanski mesarji prav do skrajnosti izkoriščajo svoje nastavlence. Kljub temu, da nekateri mesarski mojstri z veliko težavo prenašajo svoje dobro rejene trebuščke, se za ubogo paro mesarskega pomočnika prav nič ne zmenijo. Mesarski pomočnik ima danes približno 300 K mesečne plače. Jasno je, da s to plačo ne more pošteno živeti. Noben delavec nima tako neurejenega delavnega časa, kakor ravno mesarski pomočniki. Mesarski pomočnik mora navadno delati od 4. ure zjutraj do 9. ure zvečer. Prav nič boljše se ne godi mesarjem, uslužbenim pri vnovčevalnici za živino in mast na Zelenem hribu. O tem podjetju smo že veliko govorili, a kakor vidimo vse skupaj ne pomaga nič. Naše ljudi se še vedno zapostavlja, slabo plačuje med tem ko razni tuji delavci uživajo vse predprave. Tudi na klavnicah se z mesarji postopa tako, kakor bi to ne bili ljudje in kakor da ima mesarskega pomočnika vsakdo pravico nahrluti. Značilno je, da so bili pri raznih mojstrih izučeni mesarji za hlapce, a nasprotno so hlapci opravljali mesarska dela. Prav veliko mesarskih pomočnikov je brezposelnih in nekateri so šli celo rajše v službo v rud-

nike ali kam drugam. Mesarski pomočniki so se organizirali kot posebna skupina NSZ. NSZ je že večkrat intervenirala, dosegla že marsikatero zboljšanje in izplačala brezposelnim in obolelim že precej podpor. Posebne važnosti pa bo organizacija za mesarske pomočnike ravno sedaj, ko ustanavlja velekapitalistično podjetje Impex veliko podjetje na Vrhniki in pri katerem podjetju hočejo ti slovenski narodni kapitalisti nastavit nad 500 delavcev, ki niso naši državljani. Prav nič nimamo proti temu, ako se pritegne k podjetju strokovnjake, če jih med Slovenci ni dobiti. Da bi se importiralo nad 500 mesarskih pomočnikov, ki niso naši državljani, medtem ko so naši ljudje brezposelni, proti temu moramo najodločneje protestirati in storiti vse, da se namen raznih Legvartov ponesreči. Z ozirom na vse te nevzdržne razmere med mesarskimi pomočniki je priredila mesarska skupina NSZ dne 15. t. m. v Mestnem domu protestni shod, na katerem so mesarski pomočniki prav jasno in odločno povedali, da se na tak način ne pustijo zapostavljati in zahtevajo, da dobi na domačih tleh kruha najprvo domač človek.

Dopisi.

Zagorje ob Savi. Kakor smo izvedeli iz zanesljive strani, odide iz Zagorja znani oblastnež U. Česaneč, višji uradnik pri trboveljski premogokopni družbi. Upamo, da bodo nastale po njegovem odhodu pri rudniku za domače uslužbence in delavce boljše razmere. Za zunanji obrat apnenice i. t. d. smo dobili inženirja Slovence, od katerega pričakujemo, da bo pravično postopal z delavci in uslužbenci, saj je naše gore list.

Ptuj. Pretekli ponedeljek sta se povrnila s svojega ženitovanjskega potovanja novoporočenca M. „Männer-gesangsverein“ je uporabil to priliko in na njunem vrtu hajlal do polnoči. Ker je pri nas prepovedano vsako petje, si ne moremo prav tolmačiti, kako da je državna policija vse to preslišala. Seveda, če bi zapeli Slovenci, bi jih spravili takoj na varno. Prav, kot za časa Ornikovega paševanja! Kaj neki počenja 16 mož močna policijska straža?! Svojo „zmožnost“ je pokazala že s tem, da ni prav nič večela, kako so Nemci vzdržavali celo leto tajno nemško ljudsko šolo in v njo vlačili celo slovenske otroke. Seveda je na ta način razumljivo, da so postali nemčurji tako predrzni, da so zahtevali razširjenje svo-

je javne ljudske šole. Nadejamo se, da se jim to pod nobenim pogojem ne dovoli. Imamo že dovolj rovarjev proti državi.

Slivenj Gradec. 11. t. m. se je prvič vršila v nekdanji tako zagrizenem nemčurjem mestecu sokolska prireditve. Sokoli, ki so prišli od raznih strani, so bili burno pozdravljeni od slovenjegraškega prebivalstva. — Pri tej priliki bi priporočali nekaterim faktorjem državne železnice več previdnosti. Ako so se pri blagajni v Slovenjem Gradcu pomotoma izdali polovični vozni listki, se vendar niso smeli za ta pogrešek kaznovati Sokoli. Da se je zahtevalo doplačilo na cel vozni listek, nam je razumljivo, nikakor pa ne, da so se še kazni zahtevale.

Krajevna organizacija NSS v Zagorju ob Savi priredi dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne na vrtu gospoda M. Weinberger-ja javen shod. Vsi strankini pristaši naj se shoda zanesljivo udeležijo!

Izdaja konzorcij „Nove Pravde“. Odgovorni urednik: Anton Brandner. Tiska Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 1

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu. — Izvršuje vse bančne transakcije najkvalitetneje. — Denarne vloge. — Nakup in prodaja: efektov deviz, valut — eskompt menic akreditivi — borza.

Brzjavni naslov: „ESKOMPTNA. Interurb. telefonski šte. 146.

Restavracija v „Narodnem domu“ v Mariboru

HINKO KOSIC

se priporoča za obilen obisk.

Prva jugoslov. tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptuj

sprejme več

usnarjev in drugih delavcev

dalje učenk in učencev v novootvorjeni obrat za izdelovanje gamaš in torbic. — Prijave naj se pošlje na tovarno!

Jadranska Banka podružnica Maribor.

Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb; Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu. in inozemstvu.

Slavnemu občinstvu najtopleje priporoča vedno sveže blago po najnižjih cenah. Vedno v zalogi moka vseh vrst, sladkor, žgana in sirova kava, riž, garantirano domače bučno olje, domača svinjska mast in vse v špecerijsko stroko spadajoči predmeti.

RESNIK & VABIĆ, Krčevina 203
ob mestni meji Maribor.

Cene so padle! Kje? Samo v veletrgovini

ALOJZ DULAR-JA

popreje Oskar Reiter v Slovenskem Gradcu.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem izdatno znižal cene pri vsej svoji zalogi kakor pri: manufakturi, špeceriji in železnini. Prodajam koruzno moko po K 6.—, koruzni zdrob po K 6.50. Dobi se tudi sladkor in Rogaška slatina v poljubni množini.

Za obilen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

Alojzij Dular.

Pridite vsi in prepričajte se!

OTVORITEV trgovine z železom

PINTER & LENARD

v Mariboru, Aleksandrova ulica 32-34.

Pričeto 1. julija 1920.

Za obilen obisk se priporoča

Pinter & Lenard.

Somišljeniki, naročajte in razširjajte „Novo Pravdo“! Zahtevajte naš list v vsakem javnem lokalu!

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzel trgovino g. Nikole Horvat, Gospoška ulica 3, in jo bom vodil pod

Franc Korman in drug

Imam bogato zalogo najraznovrstnejše galanterije, pletenin in igrač.

Opiraječ se na svoje mnogoletno prakso v tem kraju, mi bo mogoče ustreči vsem željam slavnega občinstva.

Priporočajoč se obilnemu posetu
Franc Korman in drug.

Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk.

Jamčim za dobro postrežbo v vsaki smeri

JOŽEF GOLOB

mesar, Glavni trg, Maribor.

Priporočljive tvrdke
Sv. Lovrenc na Pohorju:

Alojz Jäger trgovina z mešaním blagom	Feliks Heinschko usnar
Anton Brezočnik lesna trgovina	Karol Pisnki čevljar
Jakob Novak hotelir in lesni trgovec	Julija Sabadi pekarna

Naročnikom!

Pri naročanju pošiljajte upravištvu natančen naslov!

Gostilna pri „Črnem Orlu“

priporočam dobro postrežbo, vedno sveže pivo in izborno domače vino

Peter Fuharre

Grajski trg, Maribor.

Naročniki ki ste plačali naročnino pa lista ne dobivate, javite to pismeno ali ustmeno upravištvu, Gradišče šte. 7, Ljubljana.

Najcenejši nakup

Cigaretnega papirja in stročnic vseh vrst ter pralnega in toaletnega mila, papirja, kreme in drugega blaga na debelo pri tvrdki

Erker & Certalic,

Ljubljana,

Resljeva cesta 20.

Zahtevajte cenik.

Zvezna
tiskarna

TISKOVINE VSEH VRST.

časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, vabila, vzporede, račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. natisne hitro, lično in ceno.

Zvezna tiskarna

v Ljubljani, Stari trg 19

Naročila sprejema tudi upravištvu „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8, ter njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

Zvezna
tiskarna

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji tu- in v inozemstvu